

Ioan CHIȘ
Alexandru Bogdan CHIȘ

EXECUTAREA SANCTIUNILOR PENALE

Contribuțiile autorilor la elaborarea prezentului volum:

Prof. univ. dr. Ioan Chiș: Scurt istoric al închisorilor românești, partea generală titlurile I-IV; partea specială titlurile I-V, VIII, X;

Dr. Bogdan Alexandru Chiș: Partea specială titlurile VI, VII, IX.

**IOAN CHIȘ
ALEXANDRU BOGDAN CHIȘ**

**EXECUTAREA
SANȚIUNILOR PENALE**

**Universul Juridic
București
-2015-**

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2015, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHIȘ, IOAN

Executarea sancțiunilor penale / Ioan Chiș, Alexandru Bogdan Chiș. -
București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-619-0

I. Chiș, Alexandru Bogdan

343(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

*Dedicăm această lucrare
domnului profesor universitar emerit
Ion NEAGU care prin eforturile sale a făcut
posibilă existența
Universității „Nicolae Titulescu” din București
Citadelă a învățământului universitar cu grad
ridicat de încredere*

ABREVIERI

alin.	alineat(ul)
<i>apud</i>	citat după
art.	articol(ul)
BC	Buletinul Casației
BJ	Buletinul Jurisprudenței
B. Of.	Buletinul Oficial, Partea I
c.	contra
Cass.	Curtea de Casație
C. Ap.	Curtea de Apel
C. civ.	Codul civil
CD	Culegere de decizii. Tribunalul Suprem
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CDP	Caiete de drept penal
col. pen.	colegiul penal
conf. univ.	conferențiar universitar
C. Jud.	Revista „Curierul Judiciar”
C. mun.	Codul muncii
Convenție	Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția europeană a drepturilor omului)
CPJP	Culegere de practică judiciară penală
C. pen.	noul Cod penal
C. pen. anterior	Codul penal din 1969
C. pr. pen.	noul Cod de procedură penală
C. pr. pen. anterior	Codul de procedură penală din 1969
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
dec.	decizia
dec. pen.	decizia penală
Dreptul	Revista „Dreptul”
ed.	ediția
Ed.	editura
etc.	et caetera („și celelalte”)
H.G.	Hotărârea Guvernului României
ibidem	în același loc
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
idem	același autor
JN	Revista „Justiția Nouă”
Jud.	Judecătoria
LP	Revista „Legalitatea populară”
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	nota autorului
O.G.	Ordonanța Guvernului

O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
par.	paragraful
pp.	paginile
RDP	Revista de drept penal
RRD	Revista română de drept
SCJ	Revista „Studii și Cercetări Juridice”
SDR	Revista „Studii de Drept Românesc”
Studia	Revista „Studia Universitatis Babeș-Bolyai” – Series Iurisprudentia
s.n.	sublinierea noastră
s. mil.	secția militară
s. pen.	secția penală
sent.	sentința
ș.a.	și alții (altele)
Trib.	Tribunalul
Trib. jud.	Tribunalul județean
Trib. mil.	Tribunalul militar
Trib. Mun. București	Tribunalul Municipiului București
Trib. Suprem	Tribunalul Suprem
UE	Uniunea Europeană
urm.	următoarele
vol.	volumul

DIN PARTEA AUTORILOR

Lucrarea „Executarea sancțiunilor penale” este prima de acest gen din țara noastră și a fost elaborată în cadrul Departamentului de Științe Penale al Facultății de Drept din Universitatea „Nicolae Titulescu”, ca urmare a necesității acoperirii cu sursă bibliografică a cursurilor de licență, masterat și doctorat în domeniul Dreptului execuțional penal.

Prin conținutul său, în Partea generală lucrarea se adresează și altor categorii de personal implicat în diferite moduri în coordonarea executării sancțiunilor penale, judecători delegați cu executarea, judecători de supraveghere a pedepselor privative de libertate, procurori, avocați, personal de specialitate ce lucrează în sistemul de probațiune, consilieri de caz pentru executarea măsurilor neprivative de libertate, personalul Centrelor unde se aplică măsurile preventive privative de libertate, părinți și personal implicat în sprijinirea minorilor ce execută măsuri educative cu și fără lipsire de libertate și, în cea mai mare măsură, personalului penitenciarelor.

În Partea Specială autorii abordează modalitățile teoretice și practice ale executării sancțiunilor penale, modalitățile de acțiune în legătură cu punerea în aplicare a acestora, sprijinirea resocializării persoanelor sancționate penal.

Fiind o lucrare amplă, autorii nu și-au propus să dezvolte analize de drept comparat, elementele de executare a sancțiunilor cu caracter transnațional, și nici să dezvolte în mod detaliat teorii ale dreptului penitenciar.

Lucrarea s-a orientat spre analiza modului de înțelegere și punere în practică a prevederilor execuțional-penale din normele recomandărilor europene, a Codului penal și a Codului de procedură penală, precum și a noii legislații în materia executării sancțiunilor penale, folosind și normele regulamentelor și ordinelor ministrului justiției în vigoare la data elaborării.

La sfârșitul lucrării, cititorul va găsi și un îndreptar bibliografic pentru a putea aprofunda studiul, diferiții autori citați fiind printre specialiștii cu astfel de preocupări științifice.

Aducem mulțumiri, pe această cale, tuturor celor care au făcut posibilă apariția acestei lucrări.

București, 2015

Autorii

1. SCURT ISTORIC AL ÎNCHISORILOR ROMÂNEȘTI

Din Istoria regelui Dromihete (sec. IV - III î.e.n.), judecata poporului în cadrul democrației militare presupunea ca prizonierii de război să fie judecați și pedepsiți prin voința Adunării poporului înarmat. Voința regelui era deosebit de importantă, astfel că Agatocle, fiul regelui macedonean Lisimah, scapă cu viață și după o perioadă de **captivitate** (300 – 292 î.e.n.) este liberat și plin de daruri se întoarce la tatăl său. Urmează o căsătorie dinastică ce aduce un avantaj regelui dac prin cedarea unor cetăți de la Dunăre¹.

În timpul statului dac sub domnia regelui Burebista (70 – 44 î.e.n.) se elaborează reguli juridice „**belagines**” ce instituie conduite bazate pe exemplul personal. „Ajuns în fruntea neamului său care era istovit de războaie dese, getul Burebista s-a înălțat atât de mult prin exerciții, abținere de la vin și ascultare față de porunci, încât în câțiva ani a făurit un stat puternic și a supus geților cea mai mare parte din populațiile vecine, ajungând să fie temut chiar și de romani”, astfel sintetizează Strabon din Amaseia, geograf și istoric grec, la puțin timp de la dispariția lui Burebista.

Sub domnia regelui Burebista, marele preot Deceneu introduce regulile scrise (belagines), deși reguli nescrise existau cu mult înainte, Legile frumoase (belle – leagines), elaborate din timpul lui Zalmoxe, sunt considerate a fi regulile „înțelepciunii” și consacra „legea ospitalității pentru soli și vizitatori”, „legea îndatoririlor fiecărui membru al comunității” și „obiceiul pământului”. Aceste legi vor sta la baza dreptului consuetudinar. În disprețul legilor, **dacii își făceau și singuri dreptate**, folosind „răzbunarea sângelui”, conform obiceiurilor din epoca gentilică².

În perioada regatului sclavagist Dacia, de la regele Burebista până la regele Decebal, numeroasele războaie dintre romani și daci, cu rezultate alternative în victorii, au produs numeroși captivi, uciși conform obiceiurilor celor care îi capturau, sau transformați în sclavi ce erau vânduți pe piețele din întregul imperiu. Dacii care îl venerau pe zeul Marte ca fiind născut în Dacia **sacrificau pe altarele sale pe prizonieri**, considerând că zeul trebuie împăcat prin vărsare de sânge. Deși existau și legi scrise cu privire la judecată, se practica judecata în fața regelui cu un sistem de ghicitori ce dădeau verdicte cu privire la vinovăție. Faptele penale erau pedepsite cu alungarea din comunitate sau cu moartea. Funcționează, de asemenea, sistemul răzbunării private³.

După cucerirea Daciei de către Imperiul Roman și transformarea acesteia în provincie imperială romană (105 – 106 e.n.), s-a impus dreptul roman și implicit dreptul de pedeapsă a celor vinovați. Amfiteatrele de la Sarmisegetusa și Porolisum demonstrează că aici au avut loc lupte de gladiatori sau sacrificii de sclavi dați pradă fiarelor sălbatice pentru distracția cetățenilor. Dreptul ginților aplicat oamenilor liberi și băștinașilor s-a contopit

¹ C. Daicoviciu, *Il paese di Dromichete, in Dacia. Studii și articole privind istoria veche a pământului românesc*, Bibliotheca Mysei Napocensis, Muzeul de Istorie Cluj, 1970, p. 97-100.

² M. Eliade, *De la Zalmoxis la Gingis Han: Studii comparative asupra religiilor și folclorului din Dacia și din Europa Orientală*, 1970, Payot, p. 9.

³ Iordanes, *Despre originea și faptele geților (De origine actibusque Getarum – Getica – în Iordanes Romana et Getica)* de Theodor Mommsen, Berlin, 1882, text stabilit în „Fontes”, vol. II, 1970, p. 413, 417-419.